

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-23-03/2012
P/12/178

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/178 — Utrzymanie terenów nieruchomości gruntowych w aspekcie walorów krajobrazowych i estetycznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Arkadiusz Przytułski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82780 z dnia 11 września 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Bieruniu, 43-150 Bieruń, ul. Rynek 14
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bernard Pustelnik, Burmistrz (dowód: akta kontroli str. 3)

II Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność Gminy za okres 2011 r. – III kw. 2012 r. w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocena ogólna wynika z ocen częściowych w poszczególnych obszarach objętych kontrolą.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła stan zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej na terenach administrowanych, przyjęte zasady i warunki zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej, a także prawidłową realizację i rozliczanie prac związanych z utrzymaniem obszarów przestrzeni publicznej.

Na obniżenie oceny ogólnej wpłynęły wyniki oględzin części dróg i miejsc publicznych, które wykazały nieprawidłowości w ich utrzymaniu, wpływające niekorzystnie na walory krajobrazowe i estetyczne.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej na terenie gminy

1.1. Stan utrzymania przestrzeni publicznej na terenach administrowanych przez gminę w aspekcie walorów estetycznych i krajobrazowych

Opis stanu
faktycznego

Gmina Bieruń zarządza 95 km dróg gminnych i wewnętrznych². W Gminie nie było prawnie i księgowo wyodrębnionych zieleńców, skwerów i parków.

Przeprowadzone w dniach 13-14 i 18-20 września oraz 1 października 2012 r. oględziny wybranych losowo dróg, zieleńców, placów zabaw i innych nieruchomości³ wykazały, że były one, poza omówionymi niżej wyjątkami, utrzymane w porządku i czystości, tereny zieleni towarzyszące drogom były zadbane, a usytuowanie tablic i urządzeń reklamowych nie powodowało pogorszenia widoczności.

[Dowód: akta kontroli str. 4÷5]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w wyniku przeprowadzonych oględzin, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Na poddanych oględzinom 9 placach zabaw⁴ stwierdzono, że nie wykonano na nich pielęgnacji drzew, których gałęzie ograniczały widoczność, a w niektórych przypadkach (ul. Hodowlana i Chemików) stwarzały zagrożenie dla użytkowników. Trzy z ww. placów ogrodzono (przy ul. Królowej Jadwigi, ul. Granitowej i ul. Baraniec), przy czym ten ostatni w sposób, który nie zabezpieczał jego terenu przed dostępem zwierząt domowych lub bezdomnych. Na placach zabaw było czysto, jedynie na placu przy ul. Hodowlanej zalegały niewielkie ilości suchych gałęzi, a na placu przy ul. Marcina pojedyncze opakowania po napojach i odchody zwierząt. Około ¼ powierzchni piaskownicy na tym placu pokrywała zieleń. Na placu tym znajdowały się skorodowane elementy metalowe (2 słupki), połamany słupek betonowy i metalowe fragmenty ławki. Uszkodzona ławka była również na placu przy ul. Baraniec. Natomiast na placu przy ul. Chemików była niesprawną karuzela. Przy placach zabaw nie było ich regulaminów porządkowych uchwalonych przez Radę Miejską, stanowiących możliwe do egzekwowania prawo miejscowe. Na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego (przy placu zabaw na ul. Rędzinnej) znajdowały się nieusunięte liczne fragmenty starych ogłoszeń.

[Dowód: akta kontroli str. 4÷5]

Oględziny innych nieruchomości wykazały, że na walory krajobrazowe i estetyczne niekorzystnie rzutowały nieprawidłowości i usterki w postaci:

- Na elewacji Szkoły Podstawowej nr 1 i pływalni - pęknięcia tynku, rdzawe zacieki i niewielkie ubytki pokrycia malarskiego przy wejściu do budynku, a na chodniku pęknięcia i braki płytek chodnikowych. W pomieszczeniu gospodarczym pod schodami wejściowymi i przed nim leżały odpady.

² Według stanu na koniec 2011 r.

³ Dokonane w obecności Zastępcy Komendanta Straży Miejskiej oraz Dyrektora Bieruńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji i Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego.

⁴ Przy ulicy: Królowej Jadwigi (w budowie), Węglowej, Marcina, Rędzinna, Chemików (za Domem Kultury Gamma; w budowie), Baraniec, Hodowlana, Granitowa, Granitowa).

Nieestetyczny wygląd miał również gminny budynek przy ul. Hodowlanej i jego otoczenie. Na ścianach budynku nie było tynku, a otoczenie było nieuporządkowane. Na obniżenie estetyki wpływały również skorodowane wieszaki i trzepaki ustawione na terenach gminy przed budynkami mieszkalnymi przy ul. Chemików.

- Przy wjeździe z osiedla mieszkaniowego na ul. Marcina gałęzie drzewa (rosnącego na prywatnej posesji) zasłaniały widoczność na skrzyżowaniu. Uschnięte częściowo drzewo, stwarzające zagrożenie dla ruchu pieszego i kołowego, znajdowało się przy ul. Łysinowej (skrzyżowanie z ul. Żwirki i Wigury). Wystające na chodniki dla pieszych gałęzie drzew i krzewów, rosnących na przyległych prywatnych posesjach, stwierdzono przy ulicach Licealnej, Zdrowia i Majowej. Brak pielęgnacji gałęzi drzew stwierdzono również na cmentarzu komunalnym.
- Zarośnięte trawą nieruchomości stwierdzono przy ulicach Żwirki i Wigury, Łysinowej i Majowej (prywatne posesje). Niewykoszoną trawę stwierdzono ponadto na: ścieżce rowerowej w okolicy mostku; wałach i międzywałach rzek m.in. Wisły i Mlecznej oraz potoku Stawowego (tereny w administrowaniu Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych); terenach przy ul. Chemików (własność ZTS „Nitroerg”) i przy ul. Nasypowej/Soleckiej (tereny Agencji Nieruchomości Rolnych); działce za parkingiem przy ul. Licealnej (teren prywatny).
- Nieuporządkowany teren po zakończonych robotach budowlanych stwierdzono w rejonie ul. Warszawskiej przy pętli autobusowej oraz przy ul. Licealnej. Natomiast odpady budowlane (betonowy gruz) zalegały: przy ul. Majowej, w rejonie ul. Warszawskiej (pętla autobusowa) i na cmentarzu komunalnym.
- Porzucone śmieci (głównie opakowania po napojach) stwierdzono na wale rzeki Mlecznej w rejonie ul. Licealnej oraz w pobliżu sklepu przy ul. Oświęcimskiej. Natomiast obcięte gałęzie drzew w znacznej ilości (kilka m³) oraz wielkogabarytowe odpady komunalne znajdowały się na prywatnej posesji przy ul. Granitowej (od strony parkingów). Obcięte gałęzie zalegały także przy komunalnym domu przedpogrzebowym i na cmentarzu komunalnym.
- Skorodowane elementy metalowe stwierdzono przy komunalnym domu przedpogrzebowym, na ścieżce rowerowej (balustrada mostku), przy ul. Warszawskiej — pętla autobusowa (rozkłady jazdy na przystanku autobusowym), na elewacji budynku przy ul. Chemików (skrzynka przyłącza gazowego). Ponadto przy ul. Granitowej (przy parkingu) znajdowały się wkopane, pokrzywione i skorodowane słupki metalowe barierki oraz elementy betonowe z wystającymi śrubami.
- Przy ulicach Licealnej, Łysinowej, Słowackiego, Trochy i Spyry znajdowała się duża liczba napowietrznych linii energetycznych i/lub telekomunikacyjnych, prowadzonych w sposób nieuporządkowany wzdłuż i w poprzek ulicy oraz bezładnie ułożone różnej wielkości pętle kabli przy łączeniach przewodów. Kable przy zabudowie jednorodzinnej przebiegały nisko m.in. w koronach drzew. Bezładnie prowadzono również kable na elewacjach budynków mieszkalnych przy ul. Chemików oraz Gimnazjum nr 1.
- Woda i dno potoku Stawowy, przebiegającego przez centrum Miasta, były zanieczyszczone i miały rdzawy kolor.

[Dowód: akta kontroli str. 6÷7]

Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił, że w związku z wynikami oględzin zobowiązał ustnie i pisemnie właścicieli prywatnych posesji do wykoszenia traw i obcięcia gałęzi drzew i krzewów wyrastających poza granice posesji oraz zobowiązał administratorów terenów przy ul. Granitowej i ul. Chemików do pilnego uporządkowania terenu. Stwierdził również, że polecił podległym funkcjonariuszom wzmoczenie bieżącego nadzoru nad występowaniem tego rodzaju nieprawidłowości oraz wystąpił do stosownych Wydziałów Urzędu Miasta i BOSiR o podjęcie działań w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

[Dowód: akta kontroli str. 10÷16]

Z przedstawionych przez Burmistrza Miasta wyjaśnień odpowiedzialnych pracowników Urzędu wynikało m.in., że w odniesieniu do części z ww. nieprawidłowości (np. złego stanu zieleni niskiej i wysokiej na wałach cieków wodnych oraz zanieczyszczenia ich wód, w tym potoku Stawowy) Urząd m.in. w związku z wnioskami mieszkańców, kierował wielokrotnie w latach 2011-2012 monity w celu poprawy tego stanu przez ich administratorów. Z przedstawionych dokumentów wynikało np. że Urząd w celu ustalenia sprawców zanieczyszczenia rzeki Mleczna występował również do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w wyniku czego organ ten podjął działania kontrolne.

[Dowód: akta kontroli str. 17-45, 53-66]

Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej wynikało ponadto, że w związku z ustaleniami dotyczącymi oględzin 33 miejsc⁵, m.in. dokonano usunięcia odpadów, uporządkowano tereny, pomalowano elementy metalowe, wykonano cięcia redukcyjne drzew i krzewów, wykoszono trawy (lub zaplanowano takie koszenie i cięcia w terminie do końca września). Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że pielęgnacja zieleni w miejscach publicznych (prycinanie lub formowanie koron drzew) odbywa się kilka razy do roku poza sezonem lęgowym, przy czym częstotliwość tych prac limitowana jest przez środki zaplanowane w budżecie Miasta. Przedstawił również dokumenty, z których wynika, iż wystąpiono w 5 przypadkach do właścicieli i zarządców lub użytkowników o poprawę stanu porządkowego i estetycznego nieruchomości lub urządzeń i wyposażenia (np. umieszczonych na przystankach komunikacji rozkładów jazdy). Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej stwierdził również, że pod opinię Rady Miejskiej przedstawi projekty zmian przepisów lokalnych dotyczących m.in. utrzymania cmentarza komunalnego, umieszczania reklam na ogrodzeniach prywatnych posesji oraz utrzymania zieleni przez właścicieli prywatnych posesji.

[Dowód: akta kontroli str. 46-52, 67]

Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Kierownik Referatu Zarządzania Mieniem informowali z kolei, że budowy sieci internetowych w obrębie pasa drogowego nie uzgadniano z Miastem więc Straż Miejska przeprowadzi wyrwykowe kontrole tych sieci w ulicach Licealnej, Zdrowia, Kudery i Adama Trochy. Stwierdzili, że Wydział zwróci się do właścicieli kablowych sieci telekomunikacyjnych i energetycznych z wnioskiem o wyeliminowanie przypadków nieprawidłowości (np. zbyt nisko zwisających kabli) oraz z propozycją umieszczenia ich w gruncie zgodnie z obowiązującymi w gminie od 2005 r. zasadami.

[Dowód: akta kontroli str. 67÷68]

⁵ Utrwalonych na wykonanych zdjęciach.

Kierownik Referatu Zarządzania Mieniem wyjaśnił, że na podstawie umowy z 16 sierpnia 2008 r. zawartej z Kompanią Węglową S.A., po dostarczeniu przez tegoż Przedsiębiorcę zamiennych nieruchomości⁶ zostaną wyburzone budynki gospodarcze w złym stanie technicznym przy ul. Hodowlanej. Informował również, że pismem z 26 września 2012 r. wystąpił do administratora budynków mieszkalnych — Zakładu Usługowo-Handlowego „Honorata” sp. z o.o. w Łędzinach o usunięcie trzepaków i wsporników sznurów do suszenia prania z terenów gminnych przy ul. Chemików i dopilnowanie estetycznego montażu kabli telefonicznych i antenowych.

[Dowód: akta kontroli str. 78÷87]

Z kolei Dyrektor Bieruńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji⁷ brak regulaminów placów zabaw i innych obiektów publicznych tłumaczył rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Śląskiego z dnia 2 sierpnia 2007 r. o nieważności uchwały Rady Miejskiej w Bieruniu nr VI/6/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie przyjęcia regulaminów korzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (m.in. skateparku, boisk sportowych, ogólnodostępnego odkrytego kąpieliska) należących do gminy Bieruń.

[Dowód: akta kontroli str. 88÷89]

Wojewoda Śląski w rozstrzygnięciu nadzorczym stwierdził, że Rada Miejska w podjętej uchwale istotnie naruszyła reguły poprawnego prawodawstwa. W uchwalonych przepisach ujęła np. wypowiedzi pozbawione charakteru normatywnego, dokonała powtórzeń lub modyfikacji przepisów wyższego rzędu, ustanowiła zakazy wynikające z przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz przekroczyła zakres delegacji ustawowej w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 88÷101]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Zasady i warunki zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej oraz sposób ich wdrażania

2.1. Opracowane przez gminę zasady i warunki zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej

Opis stanu faktycznego

Opracowano plany zagospodarowania przestrzennego Miasta, analiza których wykazała, że ujęto w nich zapisy dotyczące m.in. zakazu lokalizacji reklam wielkoformatowych oraz budowli służących reklamie (o pow. powyżej 6 m² lub wysokości większej niż 5 m), za wyjątkiem oznaczonych obszarów oraz określono zasady lokalizacji obiektów małej architektury. W planach tych ustalono także parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów m.in. dotyczące minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego, powierzchni zabudowy działki budowlanej, rodzaju i wysokości zabudowy, liczby miejsc postojowych i garaży dla obsługi terenów zlokalizowane w granicach działki budowlanej, minimalnej odległości obiektów budowlanych od dróg publicznych. Ze

⁶ Wstępny termin do 30 września 2013 r.

⁷ Zwanego dalej „BOSiR”

względem na specyfikę terenu w jednym przypadku wyznaczono tereny objęte ochroną krajobrazu kulturowego.

[Dowód: akta kontroli str. 102÷106]

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Bieruń, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Bieruniu nr III/4/2006 z dnia 30 marca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 59, poz. 1610), nie zawierał zapisów dotyczących utrzymania terenów zielonych. W § 7 stanowił, że poza okresem zimowym, z nieruchomości służącej do użytku publicznego, należy usuwać odpady i liście z poboczy, przydrożnych rowów, trawników, zieleńców z częstotliwością raz na miesiąc oraz z taką samą częstotliwością oczyszczać chodniki z zanieczyszczeń, darni, przerostów zieleni. Z kolei w § 9-11 określał rodzaj i minimalną pojemność urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczenia tych urządzeń i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych z terenów przeznaczonych do użytku publicznego. Przepisy § 11 punkt 1 zobowiązywały mieszkańców oraz inne osoby do korzystania z koszy na odpady lub w przypadku ich braku do zabierania odpadów ze sobą w celu uniknięcia zaśmiecania terenów użytku publicznego. Z kolei w § 17 Regulaminu określono obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe w celu ochrony przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku, a w § 18 pkt 1 c i e ustalono, m.in. zakaz wprowadzania psów na place zabaw oraz obowiązek sprzątania przez utrzymujących psy, zanieczyszczeń pozostawionych przez ich zwierzęta w miejscach publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. 225-228]

2.2. Nadzór gminy nad jednostkami organizacyjnymi odpowiedzialnym za utrzymanie obszarów przestrzeni publicznej.

Opis stanu
faktycznego

Zasady sprawowania nadzoru nad utrzymaniem obszarów przestrzeni publicznej określał regulamin organizacyjny Urzędu Miasta, wprowadzony zarządzeniem nr B-0151/178/09 Burmistrza z dnia 1 października 2009 r. Regulamin stanowił m.in., że Zastępca Burmistrza Miasta koordynuje i nadzoruje gospodarkę mieniem komunalnym oraz pracami związanymi z utrzymaniem czystości, stanem technicznym gminnych i wewnętrznych dróg, zieleni (§ 14). Natomiast do zadań Wydziału Gospodarki Komunalnej (§ 33) należało w szczególności zlecanie oraz nadzór nad realizacją prac dotyczących m.in.: oczyszczania miasta, utrzymania zieleni, zapewnienia stanu technicznego ulic i mostów, oświetlenia ulicznego, gospodarki mieszkaniowej, komunikacji zbiorowej, kształtowania standardów usług komunalnych w odniesieniu do częstotliwości ich realizacji, prowadzenia spraw związanych z zajęciem pasa drogowego oraz umieszczania w nim urządzeń obcych, administrowania drogami gminnymi, nadzorem nad utrzymaniem prawidłowego stanu sanitarnego miasta, w tym kompleksowym utrzymaniem czystości, likwidacją dzikich wysypisk.

Zgodnie z § 20 Regulaminu, zadania z zakresu ochrony porządku publicznego na terenie Gminy nałożono również na Straż Miejską. Dotyczyły one m.in.: ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych, kontrolowania porządku i czystości obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, kontroli estetyki napisów, miejsc plakatowania i ogłoszeń, sprawdzania wykonywania zadań i obowiązków przez administratorów i gospodarzy domów.

[Dowód: akta kontroli str. 107÷125]

Komendant Straży Miejskiej, w przedstawionych wyjaśnieniach, poinformował o podejmowanych, w latach objętych kontrolą, przez Straż Miejską działaniach w celu poprawy czystości i porządku oraz estetyki i bezpieczeństwa w mieście. W wyjaśnieniach tych wskazywał również na problemy związane z realizacją ww. zadań m.in. wynikające z braku przepisów nakładających na właścicieli nieruchomości obowiązek utrzymania odpowiedniego stanu zieleni i estetyki.

[Dowód: akta kontroli str. 10÷16]

Na poddanych oględzinom terenach gminnych w tym przy drogach nie stwierdzono reklam wielkoformatowych, natomiast różnej wielkości reklamy występowały na ogrodzeniach prywatnych posesji.

[Dowód: akta kontroli str. 4-7]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przeprowadzone oględziny wykazały, że żadne z urządzeń na placach zabaw nie miało cech identyfikacyjnych m.in. numeru inwentarzowego, nazwy, oznaczenie producenta, daty produkcji. Według kartotek BOSiR (środków trwałych i wyposażenia) na dzień 31 sierpnia 2012r. na placach zabaw było odpowiednio 16 i 7 pozycji urządzeń stanowiących wyposażenie placów zabaw o łącznej wartości początkowej 262 093,55 zł i 18 092,60 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 4, 126-127]

Dyrektor BOSiR wyjaśnił, że wszystkie zakupione urządzenia, stanowiące wyposażenie placów zabaw, miały wymagane oznaczenia identyfikacyjne producenta oraz zostały oznakowane numerami inwentarzowymi, które jednak w trakcie ich eksploatacji zdewastowano. Wyjaśnił również, że uzupełni ww. oznaczenia.

[Dowód: akta kontroli str. 89]

2. Urząd Miasta nie prowadził ewidencji składników majątkowych obejmujących nieruchomości, na których znajdowały się skwery, zieleńce i część placów zabaw. Składników tych nie było także w kartotece środków trwałych BOSiR. Skarbnik Miasta wyjaśniła, że brak w księgach rachunkowych Gminy, jako składników majątkowych, nieruchomości na których znajdowały się place zabaw, skwery i zieleńce wynikał z nieprzekazania do księgowości przez żadną z komórek merytorycznych Urzędu stosownych dokumentów (dowodów OT). Wyjaśniła, że grunty pod place zabaw przy szkołach przekazano w trwały zarząd dyrektorom szkół (za wyjątkiem Szkoły Podstawowej nr 1 i Gimnazjum nr 1, w przypadku których prowadzi się działania w zakresie regulacji stanu prawnego gruntów). Natomiast w przypadku BOSiR gruntów zajętych pod place zabaw nie Urząd nie przekazał tej jednostce. Stwierdziła, że decyzją Burmistrza Miasta grunty te zostaną przekazane BOSiR umową użyczenia, a docelowo zostaną przekazane tej jednostce w trwały zarząd. W przypadku dwóch placów zabaw, zlokalizowanych na terenach obcych, BOSiR miał zawarte umowy z właścicielami tych terenów, tj. z Kompanią Węglową S.A. i wspólnotą mieszkaniową.

[Dowód: akta kontroli str. 126÷128]

2.3. Roboty publiczne, prace interwencyjne i społecznie użyteczne

Opis stanu
faktycznego

W okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 sierpnia 2012 r. na terenie Gminy nie organizowano robót publicznych, prac interwencyjnych i społecznie użytecznych.

[Dowód: akta kontroli str. 39]

2.4. Skargi dotyczące zagospodarowania i utrzymania obszarów przestrzeni publicznej i reakcja na nie.

Opis stanu faktycznego

Według prowadzonego rejestru w 2011 r. wpłynęło do Urzędu 191 spraw zakwalifikowanych jako skargi lub wnioski, a do 12 września 2012 r. 90 spraw, z których pojedyncze (np. 10% w 2012 r.) dotyczyły utrzymania lub poprawy stanu technicznego mienia komunalnego oraz porządku, czystości i estetyki miejsc publicznych w gminie. Analiza skarg i wniosków, które wpłynęły w 2012 r. wykazała, że komórki Urzędu lub jednostki gminne (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, BOSiR), udzielały stronom odpowiedzi w terminach nie dłuższych niż 1 miesiąc.

Wpływające skargi i wnioski stron, w tym również pisemne, przyjmowano w formie protokołów, w których w części (w około 60% przypadków) nie było rozstrzygnięć, czy wnoszona sprawa ma charakter skargi lub wniosku. Sporządzane protokoły określały komórkę organizacyjną, której sprawę przekazać. W rejestrze tych spraw odnotowywano termin ich załatwiania.

[Dowód: akta kontroli str. 129÷156]

Analiza niektórych zarejestrowanych spraw wykazała m.in.:

- Zenon K. pismem z 19 stycznia 2011 r. informował Burmistrza Miasta, że nie wywieziono śmieci naniesionych na jego nieruchomość w trakcie powodzi w maju 2010 r. Miało to miejsce mimo wcześniejszych jego pism, telefonicznych monitów i uzgodnień, wizytacji komisji i przedstawicieli Urzędu Miejskiego deklarujących m.in. załatwienie sprawy w okresie do 2 tygodni. Na ww. pismo zainteresowanego, zakwalifikowane jako wniosek, Burmistrz odpowiedział 31 stycznia 2011 r. informując, że OSP w Bieruniu Nowym usunie odpady w okresie wiosennym przy sprzyjających warunkach pogodowych.
- Aniela K. złożyła „skargę/wniosek” dnia 8 sierpnia 2012 r. dotyczącą zalegania na jej działce od 2-3 lat płyt betonowych, uniemożliwiających zagospodarowanie nieruchomości. Podnosiła, że na wcześniejsze pismo z 30 lipca 2012 r., nie otrzymała odpowiedzi (pismo nie było ujęte w rejestrze skarg i wniosków). W udzielonej 13 sierpnia 2012 r. odpowiedzi (przygotowanej przez Wydział Gospodarki Komunalnej) Burmistrz Miasta informował, że Gmina nie może załatwić wniosku i usunąć płyt z prywatnego terenu, gdyż wizja lokalna wykazała, że nie mają one związku z pracami zleconymi przez Miasto. Natomiast w odpowiedzi na ponowną skargę ww. osoby (z 29 sierpnia 2012 r.), Burmistrz informował pismem z 30 sierpnia 2012 r., że płyty zostaną usunięte przez wykonawcę budowy kanalizacji (realizowanej w 2008 r.), do którego Naczelnik Wydziału Inwestycji Miejskich i Remontów wystosował 30 sierpnia 2012 r. wniosek o usunięcie płyt w terminie do 30 września 2012 r. w ramach rękojmi.

[Dowód: akta kontroli str. 157÷173]

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę na brak jednoznacznych rozstrzygnięć na etapie wnoszenia sprawy przez stronę, czy zgłaszana przez nią sprawa ma charakter skargi lub wniosku, a także brak w niektórych przypadkach należytej staranności w rozpatrywaniu i/lub załatwieniu ww. spraw przez służby Urzędu, konsekwencją czego było ponowne ich podnoszenie przez zainteresowanego.

cena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Organizacja prac związanych z utrzymaniem obszarów przestrzeni publicznej oraz prawidłowość ich realizacji i rozliczeń

3.1. Sposób organizacji prac związanych z utrzymaniem obszarów przestrzeni publicznej.

Opis stanu faktycznego

Utrzymanie przestrzeni publicznej na terenach administrowanych przez Gminę wykonywały podmioty zewnętrzne, wylaniane w toku przeprowadzanych przez Urząd Miejski postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Udzielane zamówienia obejmowały m.in. usługi utrzymania: czystości i porządku na drogach i w innych miejscach publicznych, zieleni niskiej (trawników i poboczy dróg) i wysokiej (drzew i krzewów), a także wykonywania i utrzymania obsady kwiatowej. W przypadku przeanalizowanych umów na utrzymanie zieleni⁸, określały one zakres świadczonych usług, które podejmowane miały być na podstawie odrębnych pisemnych zleceń Urzędu. Ustalały jednostkową cenę ryczałtową za poszczególne rodzaje wykonywanych prac (uzależnioną np. od klasy trawnika, rodzaju dokonywanego cięcia drzewa lub żywopłotu) i zasady rozliczania wynagrodzenia. Gmina zastrzegała w umowach możliwość niewykorzystania pełnej kwoty ustalanego wynagrodzenia. Umowy zawierały postanowienia dotyczące kar umownych za odstąpienie zamawiającego od umowy z przyczyn, za które odpowiada wykonawca oraz możliwość dochodzenia odszkodowania, jeśli wysokość szkody przewyższa wysokość kar umownych.

[Dowód: akta kontroli str. 174÷176, 204÷206]

Uwagi dotyczące badanej działalności

W umowie nr ZP 272.25.2012 z 30 maja 2012 r. dotyczącej koszenia trawników i poboczy, zawartej przez Gminę z Wykonawcą z siedzibą w Mikołowie, nie ujęto postanowienia dotyczącego możliwości stosowania kar umownych za nienależyte lub nieterminowe wykonanie przedmiotu umowy (uwzględniono tylko kary umowne za odstąpienie od umowy). W ocenie NIK, świadczy to o niepełnym zabezpieczeniu interesów Gminy w tej umowie, tym bardziej, że w umowie nr ZP.272.11.2012 z 23 marca 2012 r. dotyczącej cięcia drzew i krzewów zapisy o karach umownych z tytułu nieterminowej realizacji usług były ujęte.

3.2. Sposób rozliczenia rzeczowego i finansowego prac

Opis stanu faktycznego

Rozliczenia finansowe Gminy z wykonawcami prac dotyczących utrzymania zieleni, zgodnie z postanowieniami umów, przeprowadzano w oparciu o protokoły odbioru wykonanych prac, do których dołączano m.in. wykazy skoszonych terenów zielonych lub szczegółowe wykazy poddanych pielęgnacji drzew i krzewów. Protokoły odbioru prac, potwierdzane przez pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej, stanowiły podstawę do wystawienia przez Wykonawców faktur. Według wyjaśnień Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej — realizację zlecanych usług monitorowali na bieżąco pracownicy wydziału i funkcjonariusze Straży Miejskiej. W okresie objętym kontrolą, według wyjaśniającego, kar umownych nie stosowano z uwagi na natychmiastową reakcję wykonawców na zgłaszane uwagi.

[Dowód: akta kontroli str. 174÷214]

⁸ Umowy nr ZP.272.25.2012 z 30 maja 2012 na utrzymanie zieleni niskiej (zielańców czterech klas, poboczy) oraz nr ZP.272.11.2012 z 23 marca 2012 r. na utrzymanie zieleni wysokiej (drzew i krzewów).

Przeprowadzone w toku kontroli oględziny miejsc w rejonach ulic Oświęcimskiej, Chemików i Węglowej wykazały, że prace pielęgnacyjne dotyczące koszenia trawników i poboczy, ujęte w wystawionych przez Wykonawców i zapłaconych przez Gminę trzech fakturach⁹, zostały wykonane. Zakres prac był zgodny z ujętym w fakturach, a jakość tych prac nie budziła zastrzeżeń.

[Dowód: akta kontroli str. 214]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰, wnosi o:

1. Wzmożenie skutecznego nadzoru odpowiedzialnych służb w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz estetyki miejsc publicznych.
2. Zapewnienie realizacji deklarowanych działań w zakresie zbadania legalności wybudowanych sieci napowietrznych linii energetycznych i telekomunikacyjnych na obszarach poddanych oględzinom.
3. Uwzględnienie w ewidencji środków trwałych istniejących placów zabaw i zieleńców.

V Pozostałe informacje i pouczenia

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

**Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków**

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁹ Faktur nr: 02/08/2012 z 1 sierpnia 2012 r. i 02/09/2012 z 3 września 2012 r. za koszenie trawników oraz 44/12/AM z 16 lipca 2012 za cięcia formujące i redukcyjne drzew;
Dz.U. z 2012 r., poz.82

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 31 grudnia 2012 r.

Kontroler
Arkadiusz Przytułski
spec. kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Wicedyrektor
Eugeniusz Rejman

.....
Podpis

.....
Podpis